

Sanomaa vaikka kolmeen näytelmään

Outokummun Vanhan Kaivoksen Kii-suteatterissa eletään tänä kesänä välirauhan kesän 1940 tunnelmia viidentoista teatterilaisen voimin. Näytelmän takana on Outokummun Kulttuurivuosi-hankkeen, Outokummun Vanhan Kaivoksen, Maaseudun sivistysliiton ja Outokummun työnväenopiston yhteistyö.

Heikki Luoman käsikirjoittama ja Annukka Tiitisen ohjaama Vieraas maailmas -näytelmän mukana katsoja voi elää hetken sodan vaikeita vuosia ja seurata miten toivo pilkistää suurimminkin surun läpi.

Heikki Luoman kirjoittamassa näytelmässä Ritamäen leivintupaan majoittunut evakkoperhe ja savolainen isäntäperhe yrittävät keskinäisten ennakkoluulojensa ja pelkojensa läpi hyväksyä toisensa ja elää elämäänsä. Molempien perheiden pojat ovat rintamalla, ja ajatus siitä kuka palaa vai palaako kukaan, vie näytelmää eteenpäin.

- Tämän näytelmän sanoma on niin vankka, että siitä saisi vaikka kolme näytelmää! evakkoperheen vanhan isännän roolissa kesän oleva, itsekin evakkotaipaleen kokenut Olavi Tolvanen luonnehtii esitystä.

- Olen opiskelujeni takia tutustunut suomalaisiin murteisiin, ja niihin tutustuessani olen muistanut sen kielen ja murteen, jota lapsuuden kodissani puhuttiin ja niiden kautta omien sukulaisteni evakkotarinat, Annukka Tiitinen kertoo.

- Toiseksi koen, että kun elää Pohjois-Karjalassa tänä päivänä, jokaisella asukkaalla, myös minulla, on velvolli-

Näytelmä kuvaa evakkoperheen ja savolaisen isäntäperheen sopeutumista saman katon alle.

suus pitää kotiseutu elävänä. Näytelmän ohjaaminen on minun kohdallani juuri sitä kotiseudun elävänä pitämistä.

Sisarusten hedelmällinen yhteistyö

Näytelmän ohjaaja Annukka Tiitinen ja näytelmän laulut säveltänyt Mika Vanhanen ovat sisaruksia, ja sen lisäksi vielä opettajia molemmat. Niin Annukalle kuin Mikal- lekin Vieraas maailmas -näytelmän ja siihen valmistuneiden laulujen työstäminen on ollut kodin perinnön luonteva jatko ja osa sisarusten pitkään jatkunutta yhteistyötä.

- Kun olen vienyt Mikalle tekstejä sävellettäväksi, minun ei ole tarvinnut selittää hänelle yhtään mitään. Hän on tiennyt miksi olen kirjoittanut juuri sillä tavalla kuin olen kirjoittanut, Annukka sanoo.

- Annukka tuo minulle teknisesti valmiita ja hiottuja tekstejä. Lisäksi hänellä on selvä käsitys siitä miltä laulujen tulisi kuulostaa, millaisia ja mihin kohtaan ajateltuja tahtilajimuutoksia hän on ajatellut kirjoittaessaan. Sellainen helpottaa säveltämistä, Mika Vanhanen luonnehtii yhteistyötä.

Yksi mukana olevista näyttelijöistä, evakkoperheen

vanhan isännän roolin tekevä Olavi Tolvanen, on kokenut itse henkilökohtaisesti evakkotaipaleen lapsuusvuosi-

- Me jouduttiin Savoan, Vieremän kupeelle, Tolvanen kertoo lapsuutensa evakkoti-

estä. Kanta- asukkaiden suhtautuminen meihin muuttui ratkaisevasti liputuspäivänä. Lipunnostoa katsellessamme äiti totesi ääneen, että oli se meilläkin tuollainen lippu, siellä kotona. Ei kai hän sitä sen kummemmin ajatellut, mutta kuitenkin näiden sanojen jälkeen talonväki tuntui ymmärtävän huomattavasti paremmin, että samaa

kansaa ja maata sitä oltiin ja saman lipun alla elettiin.

Jos ei aikuisten yhteiselo aina niin helposti sujunut niin ei sitä lapsillakaan ollut paljon helpompaa. Kahnauksia ja yhteenottoja sattui koulumatkalla ja koulussa tuon tuostakin.

-Yhden kerran me veljiemme kanssa kimpaannuttiin koulussa niin, että kivitettiin koulun ikkunat palasiksi. Eihän se varmaan kovin viisasta ollut, mutta lapsella ei ollut muutakaan tapaa pahaa oloaan helpottaa, Tolvanen muistelee.